

## Guia docent

### 210704 - APCT - Anàlisi i Planificació de la Ciutat i el Territori

Última modificació: 16/05/2025

**Unitat responsable:** Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona  
**Unitat que imparteix:** 753 - TA - Departament de Tecnologia de l'Arquitectura.

**Titulació:** MÀSTER UNIVERSITARI EN ARQUITECTURA (Pla 2015). (Assignatura optativa).  
MÀSTER UNIVERSITARI EN ESTUDIS AVANÇATS EN ARQUITECTURA-BARCELONA (Pla 2015). (Assignatura optativa).

**Curs:** 2025      **Crèdits ECTS:** 5.0      **Idiomes:** Castellà, Anglès

#### PROFESSORAT

**Professorat responsable:** BLANCA ESMARAGDA ARELLANO RAMOS

**Altres:** Primer quadrimestre:  
BLANCA ESMARAGDA ARELLANO RAMOS - GVUA1  
CARLOS PEREZ LAMAS - GVUA1

#### METODOLOGIES DOCENTS

Mètode expositiu/Lliçó magistral  
Seminari/Taller  
Aprentatge basat en projectes  
Treball autònom  
Tutoria

#### OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Es capaç de :

- planificar l'ús del territori sota criteris de competitivitat econòmica, cohesió social i sostenibilitat ambiental (spatial planning).
- aplicar els instruments jurídics relacionats amb la gestió de la ciutat i les polítiques públiques amb incidència territorial (land policy).

#### HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

| Tipus                      | Hores | Percentatge |
|----------------------------|-------|-------------|
| Hores grup gran            | 37,5  | 30.00       |
| Hores aprenentatge autònom | 87,5  | 70.00       |

**Dedicació total:** 125 h

## CONTINGUTS

### títol català

#### Descripció:

L'assignatura procedeix a l'anàlisi dels elements fonamentals de l'estructura i dinàmica urbana i territorial, mitjançant una estructura que es divideix en els mòduls següents:

- a) Els processos urbans i la seva incidència en la planificació urbana en la ciutat. Es realitza, a tal efecte, un examen del creixement i desenvolupament urbà a escala mundial, a partir de la revolució industrial fins l'actualitat, tenint en compte temes concrets com la industrialització, la metropolitanització, la suburbanització, la descentralització de l'activitat econòmica, la megalopolització, etc.
- b) Nous paradigmes urbans i territorials, com per exemple la comprensió del fenomen urbà en l'època de l'extensió mundial de les xarxes d'urbanització, l'urban sprawl vs. La compacitat dels creixements urbans, la crisi i deteriorament dels centres urbans, els models de creixement monocèntric i policèntric, l'evolució actual de la ciutat "Postfordista", l'economia i la ciutat del coneixement, la sostenibilitat ambiental, econòmica i social de les estructures urbanes, la immigració i la segregació social, les gatted communities, entre altres.
- c) L'anàlisi de les tècniques aplicades per la comprensió dels processos urbans, com per exemple els sistemes de delimitació dels sistemes i territorials, l'anàlisi prospectiu (i dimensionat conseqüentment) de les necessitats poblacionals i de treball, l'estructura espacial de les ciutats i les àrees metropolitanes,..., dirigides a la planificació de l'ús del sòl així com al disseny de les polítiques urbanes.
- d) L'estructura del sistema de planejament territorial i urbà, així com llurs determinacions, cara a la gestió de l'urbanisme a diferents escales. Els diferents instruments i tècniques de planificació partint del marc europeu, revisant l'Estratègia Territorial Europea, així com espanyol i català. Les competències i abasts dels diferents tipus de planejament territorial, urbà i sectorial (mobilitat, habitatge,...), amb especial atenció a les determinacions dels mateixos que afecten al disseny de polítiques que condicionen la seva execució i gestió.

#### Objectius específics:

El seu objectiu principal és el coneixement del marc jurídic, administratiu i de l'economia de l'urbanisme, així com la comprensió de les bases teòriques i ideològiques que orienten l'acció urbanística i d'ordenació territorial dels ens públics. Es persegueix, a més a més, que l'estudiant sàpiga integrar els requeriments i les tècniques operatives dels diversos camps en els quals s'estructura l'activitat urbanística, superant l'antiga escissió entre ordenació i gestió.

El coneixement avançat de la configuració tècnica i jurídica dels instruments per a l'execució efectiva dels plans urbanístics i la seva aplicació pràctica.

Iniciar a la reflexió crítica sobre la instrumentalització urbanística i el marc en el qual es desenvolupa la gestió de l'urbanisme, en la perspectiva de la seva eficiència pràctica, modificació i innovació.

A més a més, es planteja l'aprofundiment en el coneixement i l'aplicació dels diversos instruments de política de sòl i d'habitatge que disposen les administracions públiques per regular el mercat immobiliari.

L'assignatura tracta de posar accent en la investigació de nous instruments que puguin incrementar l'eficiència de les polítiques públiques en matèria de sòl i habitatge.

#### Dedicació: 125h

Grup gran/Teoria: 15h

Grup petit/Laboratori: 30h

Aprenentatge autònom: 80h

## SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Proves i informes de treballs experimentals

Exposició pública i oral a classe

Treballs i informes

Valoració de treballs presentats

## BIBLIOGRAFIA

---

### Bàsica:

- Calthorpe, P. The next American metropolis: ecology, community, and the American dream. New York: Princeton Architectural Press, 1993. ISBN 1878271687.
- Garreau, J. Edge city: life on the new frontier. New York (NY): Doubleday, 1992. ISBN 0385424345.
- Hall, P. Ciudades del mañana: historia del urbanismo en el siglo XX. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1996. ISBN 8476281900.
- Jacobs, J. Muerte y vida de las grandes ciudades. Madrid: Capitán Swing Libros, 2011. ISBN 9788493898502.
- Mumford, L. La ciudad en la historia: sus orígenes, transformaciones y perspectivas. Logroño: Pepitas de calabaza, 2012. ISBN 9788493943783.

### Complementària:

- Arellano Ramos, Blanca Esmaragda; Roca Cladera, Josep. "El urban sprawl, ¿un fenómeno de alcance planetario? Los ejemplos de México y España". ACE : architecture, city and environment = arquitectura, ciudad y entorno [en línea]. 2010, vol. 4, núm. 12, p. 115-148 [Consulta: 17/06/2020]. Disponible a: <http://upcommons.upc.edu/handle/2099/8556>.
- Urban Europe: a study of urban growth and decline. Oxford: Pergamon, 1982. ISBN 008023156X.
- Urbanization and counterurbanization vol. 1. Beverly Hills, Calif.: Sage, 1976.
- ETE: Estrategia Territorial Europea: hacia un desarrollo equilibrado y sostenible de la UE. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas, 1999. ISBN 9282876543.
- Hall, Peter; Pain, Kathy. The Polycentric metropolis: learning from mega-city regions in Europe. London: Earthscan, 2006. ISBN 9781844073290.